

J E L E N K Ö R.

57. szám.

Pest szerda julius 17dikén

1833.

F o g l a l a t : Magyarország (RRink a' vallási tárgyat jobb időkre halasztják. Pozsonyi koldusok és pesti henyék. Kir. adományozás és kinevezés. Scitovszky jobbágysági látogatásán. Levél Somogy, Sáros és Hevesből). Anglia (felső 's alsóházi ülések jun. 28 — jul. 1sőjeig. Jóniai népszaj. Vegyes hírek 's közben észrevételek). Franciaország (Sebastiani és Soult; Bondy; párisi polgárok szándéka; Herrera; az öt tábor. Algier; a' király 's királyné elutazta 's egyebek). Olaszország (piemonti ítéletek 's fogdozások). Spanyolország (Maria-Izabella-Luiza rend. A' nápolyi király protestációja). Portugália (Pedro expedíciója. Napier és sok más érdekes). Görögország (Tassil-bussi és Mauromichali). Törökország (a' bajor koronaörökös a' Szultánnál). Legujabb. Gabonaár.

M A G Y A R O R S Z Á G.

Pozsony. RRink f. hón. 10iki ker. ülésökben a' fő RRtől általjött vallástárgyi Vlik válaszüzenetre nézve 36 vármegye 's két sz. kerület javaltával elhatározzák: az egész tárgyat jobb időkre halasztani, 's ezt egy kurta viszon-üzenetben a' fő RRkel tudatni. Utána folytaták a' földhasználati munkálatok szerkezeté 's magyarázata feletti vizsgálatokat, most már a' Vlik cikkelyben. Különben a' kinevezett országos biztosságok serényen folytatják reájok bizott munkáikat. — Sz. kir. Pozsony városa is teljes iparral főrekszik 's mint a' pozs. diák ujság hallomásból írja, keblében az utczai koldulást megszüntetni, nehogy több e' részben dícsően előlépett városinknál (sőt faluinknál) hátrább maradjon. Pestről örömmel mondhatjuk, hogy nyilvános koldusai eltűntén kívül (mint-hogy már azok nyugpénzelve vannak), tetemesül csökken csavargó henyéi jókora száma is; kétségtelen 's csalhatatlan jeléül hogy az e' részbeni gátló rendszabások szigorúsága növekszik, gyarapodik a' munkáltatási vállalkozás, főképen az építkezés, utcsinálás, kereskedési rakodás, tereh-hordás 's a' t. által. Megbecsülhetlen foganatot hajthat ugyan az ügyes és hűséges politiai felügyelés kivált a' holdvilágtalan éjjeli kereskedőkre nézve, de oktatás mellett jobbadán munka-keresetési mód teheti a' rosszat nem rosszabbá. Értelmi 's erkölcsi műveltség mindenben mindenható erejű; az örök ör szemügy mindazáltal mellőzhetlenül szükséges fők, mert ha a' gonoszsághoz ész 's értelmi művelődés járul: a' gazság vele csak mesteribb köntöst változtat, csinosabb, simább, finomabb lesz vele az út és mód, mellyen üzetik, de azért gazság sőt nagyobb gazság marad mindenkor, bár mi lepel 's ármaný borítsa.

Királyi Felségünk f. eszt. majus 23iki legfentebb határozata szerint Muray Józsefet gróf Széchenyi nemzetség jószágai igazgatóját, néhai Novák Ferencz elhunytával a' kir. fiscusra szállott 's n. Vas vmegyében helyezett jószág-részekkel megajándékozni egyszersmind Mura Cserneczi és Tót. Kereszturi mellék-nevezettel magyar nemességre emelni méltóztatott. Továbbá junius 28ikáról költ kir. apostoli határozata szerint Gosztonyi János alesperes és kürthi plebanust az esztergomi főkáptalan tagjává méltóztatott kinevezni.

Scitovszky János rozsnýói megyés püspök ur, érezve azon akadályokat, mellyek a' falusi köznép erkölcsi hátramaradását okozzák, midőn e' tavasszal az országgyűlésről egy időre haza tére, földesuri látogatása első tárgyának a' gyermek-nevelést és oktatást választá, de nem azért hogy azokból mind tudósak növekedjenek; hanem hogy korán rendtartáshoz 's engedelmességhez szokván, hív és szorgalmas polgárokká váljanak 's a' jóllétre juthatást annál célirányosabban ön hatásuk által is eszközölhessék. Ezen fő tárgy boldogító szándéknak valóstására mind azon faluiban, mellyekben iskolaházak vannak, a' születeket összehivatván 's a' tanulás hasznait eleikbe adván, mindenkinek kötelességül szabá a' 7dik éves kortul fogva 11ikig minden arra alkalmas gyermeket évenként oct. elejétől fogva april utóljaig iskolába küldeni, mellyből helyes ok nélkül elmarasztani semmikép sem szabad; hogy pedig a' szülek a' fizettetni szokott tanítói bérnek (ugy nevezett kántorpénznek) a' tanító általi behajtásából többnyire gyűlötséget nemző akadály miatt gyermekeiket iskolától el ne vonhassák, rendelé, hogy az eddigleni fejenként kívánt tanítói díj helyett, a' tanulók számához illesztett általános és

bizonyos fizetés határozassék meg, mellynek, valamint a' szükséges iskolai könyvek beszerzésire teendő költségnek fele, 's efelett a' szorgalmasb tanulóknak adandó jutalom az urodalmi pénztárból, második fele pedig az egész falusi község által fizetessék; a' tanítóknak czélirányosabb tanításmódot és tisztjök szentségét kötvén szívökre. Nem kerülheté el továbbá az alattvalói boldogítására szemes ur figyelmét azon hijány sem, mellyet a' jobbágyok épületeiben tapasztalt. Ennek elhárítása végett egészségesb, alkalmasb és csinosb, 's téli fűtésre is gazdaságosabb építés-módra oktatóván, minden két egymás mellett ujonnan építő szomszédnak negyven forintot ajánlt; vagy ki téglából építene, annak téglát csupán az uradalomnak került áron, 's annak is két esztendőigleni elvárása mellett, ajánlott adatni, olly kötelezés mellett, hogy az építő kétkét szomszéd egy földel alá, az elválasztó közfal házhelyeik mesgyéjire esvén, egy kéménnyel egy házat építsen, a' bejárást mindeniknek a' maga udvarából, de mind szobába mind kamarába ön konyhájából intézve. M. K.

Kaposvárjul. Sikán: Mennyire halad Somogyban a' csinosodás, hirlapjainkban már több izben olvasható vala; mennyire halad a' gazdasági művelődés is akár a' földművelés szabályos és ügyes gyakorlása, akár az állat-tenyésztési nemesítés vétetik tekintetbe, könnyen meggyőződik, ki annak dús és az idő lelkével századunk kívánatival előhaladó birtokosít közelebről isméri és szorgalmik bőven aratott gyümölesit látja. A' juhok nemesítése annyira ment e' szép megyében, hogy e' folyó esztendőben a' finom gyapju mázsája 100—180 peng. for. kelt; — de ezt, menthogy hazánkban úgy szólván az illy haladás csak nem közönséges, nem is említvén, mennyire gazdagíthatja honunkat az eredeti arab lovak elterjesztésiben Fechtig Ferdinand báró lengyeltóti ménese, kitünteti a' mult jun. 10ikén ugyan Lengyeltótiban véghez ment eladás, melly annyiból is igen nevezetes, hogy ezen árverésre nem csak hazánk számosabb nagy birtokosai jelentek meg, hanem egy párisi küldött is Coedhively ur, 's két mén és hat anyalovat igen jeles aron megvásárlott, nevezetesen El Bedavi ménlovat, (11 eszt. 15 mar. és 1 ujnyi magas-

ságut) 1200 aranyon. — Vettek több hazánkbeli nagyok is, kik a' jelentett lovaknak mind valóságos arab eredetöket, mind becsöket jól értették. Mindenestül mén, anya 's csikó öszvesen 57 darab kelt el, többnyire 300—500 's több aranyon, 2—3 évü csikók 200—100 — 80 aranyon. — Ha minden megyénkben csak egy uraság találkozik is, ki az állat-tenyésztést illy szorgalommal és sikerrel folytatja, mit remélhet nemzeti gazdaságunk? — Somogyban a' hosszas szárazság után az idő annyira megváltozott, hogy most majd minden nap bőven esőzik; de fájdalom! igen sok helyütt e' megyében tetemes károkat okozott a' jég, kiválta' szőlőkben. A' gabona és török-buza alkalmas termést ígér, a' szőlők is hol megmaradtak jó reménnyel biztatnak; a' szilva legnagyobb bőségben mutatkozik. H. E. Budapesten is gyakor az esőjárás, 's ha ez más vidéken is úgy, aligha kártékony nem lesz az aratásra. Levögönk néhány nap óta majd öszivé hűvesült főképp éjjel 's reggelenként.

Eperjes: Mult junius 18dikán viradóra Zmeskál József kir. tanácsos 's a' tiszániumeni kerületi tábla közbirája két hónapig sínylett sorvadozása után teljes elgyöngülésben, munkás életpályája 77ik évében, a' Hazza 's Fejdelem nagy megelégtülésire közhivatalokat 48 évig viselvén, a' természet változhatlan törvényei szerint eloszlásba költözött.

A' nmélt. m. kir. udv. Kamara a' karlovczi megürült ideigleni 30dos 's vámszedő tisztségre Tidl József eddig ott foglalatokodott ellenőrt, a' brumói szinte ideigleni 30ad és vámszedési ellenőrségre pedig Gross Ferdinand eddigi petrovczi vámszedőt nevezé ki. — Szilágyi Gábor tokaji kam. urad. hidvámszedő jun. 13ikán megholt. (Kir. kam. tud.).

Eger, jul. 9ikén. Egri szőlőhegyeink gyönyörű áldással mosolyognak. A' szőlő virágzása 's abból kivergődése nálunk igen alkalmas időben történvén, immár számos kövér gerezdek mutatkoznak, 's tiszta nagy szemek, habogy az idő folyton kedvezend, közel érest 's jó és bő szürést jövendölnek.

A N G L I A.

A' felsőházi ülésben jun. 28ikán a' helybeli törvényszékeket illető bill forga fen a' biztosság előtt 's a' hátralevő záradékok ke-

vés változtatással elfogadtattak. Az alsóházban Parnell az ujság- v. hirlap-árulók kérelmét hozá fel azon panasszal, hogy a' postatisztek is üzik hasonlag e' kereskedést a' hirlap-árulók szerfeletti kárára. A' postatisztek kapzsisága 's nyereség-vágya ugy mond oka, hogy a' külföldi hirlapok olly méreg-drágák, kik néha háromszorozzák eredeti árokat a' külhoni hirleveleknek. (A' külföldi hirlapokkal kereskedés t. i. Angliában egészen a' postatisztek kezei közt van). A' panaszlók igen sajnálják, hogy a' francia postától előterjesztett 's a' hirlapoknak e' két országban szabad keringhetése iránti nehézségek megszüntetésit érdeklő ajánlat, kel- lő's illő méltatással nem fogadtatott. L. Althorp felelé, hogy semmi rendszeres fizetése nem lévén a' postatisztségnek, ez, egy részben illy mellék kereset által is pótolatik. (Nálunk rendes a' fizetés mond a' Moniteur, még is mennyi az alapos panasz országszer- te az ujság-előfizetőktől kivált némelly vi- déki fiók posták ellen!). L. Althorp is azon van, hogy mindennapi közösülés állíttassék a' hetenkénti négy ízbeli helyett a' két szomszéd ország közt, de mindeddig a' vitelbér rendezésiben nem történhetett meg az alku. Ezután biztossággá változott a' ház 's a' bank privilegiumának megújittatása többen szólván mellette 316 > 83 szóval megállapított. Erre Grant a' keletindiai társaság szabadle- velét tárgyzó billt hozá indítványba, melly először elolvastatott, másod ízbeli elolvasta- tását jul. 8ikára halasztván. — Jun. 27ikén ismét új közgyűlést tartott a' westmünsteri biztosság az ajtó 's ablakadó ügyében Evanns ezredes előülte alatt. — Jun. 28ikán mint a' most országgló király trónra lépte napján reggel minden harangja ünnepiesen zúg Londonnak örömtiszteletül, a' kir. zászló a' To- weren lenge 's minden nyilvános épületen, a' Temze tenger hajóji is kitzük vigadal- mul röpkedő lobogóikat. —

Az alsóház rendeléséből egy tudósítás nyomtattatott a' háboru végétől fogva meg- szüntetett v. megkevesített vagy ujképen behozott adózásokról. A' mostani esztendő- t nem róván ide, az eltörölt taxák mennyisége brutto azaz a' beszédési költségek betudtá- val 42,345,529 font st., a' behozott új taxáké:

5,836,110 font st., 's így az adózási teher ös- szeleg 36,500,000 fonttal kevesült.

Jul. 1sőjén az alsóházban Cobbett ismét előgördíté, hogy a' politiatisztek kémekké használtatnak. L. Althorp azt válaszolá, hogy a' politiatisztek jelen vannak ugyan a' nyilvános gyülekezetekben, de tisztruhában és egyedül a' csend fentartatása végett. Biztos- ságra hagyatott e' tárgy megvizsgáltatása. Erre a' bank szabad-levelének megújittatása ügyében biztossággá alakulván a' ház, an- nak 2ik és 3ik pontja is elfogadtatott. A' Cour- rier azonban l. Althorpnak azon néhány nap előtt jelentett bankügybeli módosítását, hogy t. i. az angol bank nótáji (hiteljegyei) an- nak fiók bankjainál is törvényes fizetés-csz- közképen fogadtassanak el, szembetünöleg kiemeli 's azt gyanítja, hogy nyilván egye- zési alkura (compromissumra) lépett a' fő v. is anyabank a' fiókokkal, mivel l. Althorp jul. 1sőjebeli nyilatkozatása szerint 6 's 8ik pontját is a' privilegiumnak, mellyek az ös- szekapcsolt pénzalapu bankokról (joint stock companies) szólnak, elhalasztani kívánja. A' Sun a' bankbill átvitelét e' parlamenti ü- léseken a' változtatások miatt lehetetlennek ál- lítja. — Cumberland hg Sussex hg testvé- rével sok évi gyűlölködés után összebékült 's mult héten nála ebédelt a' kir. ház öröme- re.

Egy politiai új törvény a' tisztviselőket meghatalmazza, hogy az omnibus (czimborás v. társasági szekér) 's más bérkocsiknak a' templom előtti elhajtást isteni szolgálat köz- ben tilalmazzák el. — Mindössze 30,072 ton- na kőszén vitetett ki tavaly Angliából. — A' Sun egy új ügy nevezett egyesülési mi- nisterium-tervet közöl, mellynek feje Peel pair méltósággal. Stanley az alsóház feje. Főbbi tagját csudálatos tarkasággal koczkázza össze. Különféle visszás elemei t. i. Lord Brougham, Richmond hg, Harrowby, Warncliffe és Winchilsea. Wellingtonról szó sincs e' furcsa kotlasztásban 's vegyítékben.

A' jóniai szigeteken egy kis népzaj volt. L. Nugent t. i. mint főbiztos a' törvényhozó test tagjaivá választathatók számát az eddig szokásban volt helyett háromszoroztatni ja- vaslá a' tanácsnak. Ennél fogva némelly a' tanács által kihagyott dícsvágyók felinger- lék a' népet 's ez a' választó gyűlést bottal

és kövel szalasztá szét, az újabb gyűléskor pedig két ezer paraszt nyomult Cephaloniába, 's lesujtván az őrt betört a' gyűlésterembe. A' választók csak ajtón ablakon szökdelve szabadulhattak. Erre a' pórság minden ott lelt törvényszéki írományt összerombolt, a' katonákkal az utcán verekedett, úgy hogy egy osztály katonaságot kelle kiállítani ellene, mire a' martialis törvény elolvastatván divatba hozatott, 's 10 percz hagyatván a' népnek az eloszlásra, ez csakugyan eltakarodott, 6 nap mulva pedig visszatérvén a' csend a' martialis törvény felfüggesztetett.

A' Herald konstantinápolyi hírek szerint Ibrahim basát szerfelett nagy betegnek mondja 's azt is hogy az orosz sereg teljesen haza-vonul már, minden fölösleg lova eladatik 's 15 szállító hajó fogadtatott a' moszka biztosság használatára 's valóban e' 15 hajót Londonban bátorságosították is.

Dublinben igen nagy benyomást gerjeszt egy levél O'Connelltól, mellyben ez mentegetődik, hogy az irlandi unio fölfüggesztését e' parlamenti ülésben még szóba nem hozhatá, 's azt adja értésül, hogy ő azt soha sem állította, hogy az unionak (t. i. Irland egyesültének Angliával) bár mi föltétel alatt is föl kell függesztetnie azaz megszűnie. — Egy irlandi hírlap szerint parancs érkezett minden irlandi tömlőcz-gondviselőhöz, hogy mind azon foglyok, kik 1831 óta tized-megtagadás miatt zár alatt bűnhőszenek, azonnal szabadon bocsáttassanak. — A' M. Chronicle szerint világszerre, Angliát kivéve, 22 millio font thee-t fogyasztanak el, 's Anglia maga Irlanddal együtt 31,931,620 fontot. Be sokat szörpölnek e' drága italból e' szigetiek Oczeán közepett! maga Anglia szinte másfél annyit mint a' többi művelt világ; de nem esuda, mert polyp karokkal öleli által mindenható kereskedése az egész földte két, előzőni áruival pénz-szomja, 's így annyi milliónyi munkás hatású érbe tömérdek tűz és nedv kívántatik. Mi többayire itthon ülő, világszerre nem kalandozó, szárazföldi jámborok hazánk természetete hort 's így más népekéhez képest a' legolesóbbat 's egy részben az igen igen jót isszuk, még is aluszunk, 's még fölösleg borunknak se tudunk, legalább nem tudunk eddig, egyetemi hitelt 's

csatornát szerzeni, annál kevesbé más terméknek!

FRANCZIAORSZÁG.

A' Courier szerint marsal Soult távolléte alatt 's kivánságára general Sebastiani fogja a' hadministeriumot ideiglen vinni. A' marsal, ki furdöbe megyen, julius végén szándékozik visszatérni. — Bondy expréfet csakugyan, ülésel és szavazással, a' status-tanácsba lépett, mellynek azok nélkül előbb is tagja volt már. — A' piemonti menekvőket, mint hallik, csak azon fölvétellel fogadja be a' francia kormány, ha készek Algierba áltszállítatni. — A' Courier szerint több párisi polgár összebeszél, hogy jul. 14k. mint a' Bastille (1789) lerontatása napján a' most építetni kezdett Charenton és l'Épine erősegek helyeire fognak menni 's azokat lerontani. A' Courier kéri a' párisiakat hogy ezen szándékkal, melly csak újabb üldözéseket vonna a' hazafiakra, hagynának fel, 's a' nevezett cél-elérésre sokkal sikeresebbnek tartja, minden ezentul választandó követel azt ígértetni meg, hogy a' Páris körüli erősegekre nem fog költséget szavazni. Csakugyan ez a' legsikeresebb gátmód.

Jun. 27ikén költ kir. ordonnance-ok által marsal gróf Lobau, a' Seine-megyei nemzeti őrség vezére, gróf St. Cricq, volt minister, Cassaignoles, kir. törvényszéki előlölő 's báró Reinach, francia pairekké nevezettek ki.

A' National szerint Herrera ur a' közép-amerikai republica meghatalmazott követe, minekutána Franciaországra nézve igen kedvező kereskedési szerződést köte, hazájába visszatér. Bucszó udvarlásakor mint mondják azt nyilatkozatá többek közt a' királytak, hogy haza érkezete után azon módokrul szándéka gondoskodni, mellynél fogvást a' két Oczeán egyesítési terve Nicaragua tó és San Juan folyó által létre juthasson, melly sokkal haszonbajtöbb, mint a' panamai tengerszorosnál szándéklott egyenes csatorna. Szándéka még új gyarmatozási rendszert is divatba hozni, melly az európai szállók v. kiköltözőknek tetemes hasznot 's minden lehető biztosítást nyújt. —

A' legközelebb összesereglendő 5 táborral, mellyek közül a' Rocroy melletti 120

ezer
le-it
nak a
gyako
vatba
t. i. az
sergü

A
matos
is, h
leyran
angol
tost A
tását.
cabin
zösem
nyilva
nehéz
reform
re tán

és M
város
de ju
Mint
korm
pair
ságot
nyila
egybe
méri
teti,
panas
sára
kész
lendő

hogy
jelen
be u
hagy
kait
haner
postá
vége
level
minis
munk
rokk
hogy
bocsa

ezer főből állandó (s a többiek is a lünevile-it kivéve hihetőleg ennyiből) m. Soult-nak az a' szándéka, hogy Prussia példájára gyakorlási táborozást hozzon félevenként dívatba, mellynek egyikén a' katonaság fele, t. i. az új had-intézkedések szerint tartalékseregül szolgálendő, jelen is részes is legyen.

A' közvéleménynek hódolva Algier gyarmatosítását sietteti a' kormány, de úgy még is, hogy Angliának szemét ne szúrja. Talleyrand igen ügyesen mozdítja ez ügyet elő, angol sajtók által dicsértetvén mint kívánatos Algiernek Franciaák általi gyarmatosítását. Nagyobb ellenzésre talál ez a' londoni cabinetben, 's ha majd Portugália ügyét közösen pártolni megszűnik e' két ország, akkor nyilván fontosb kérdés lesz Algier. Minden nehézséget el fog azonban simítani az angol reform-ministerségnek a' francia szövetségre támaszkodó szüksége. —

Jun. 29ikén esti 7 órakor a' király, Thiers és Montalivet ministerek társaságában Eu városba utazott, innen Dieppe-t látogató meg, de július 6dikára már visszavárták Párisba. Mintegy bizonyosnak rebesgetik, hogy a' kormány gróf Guilleminot előlülése alatt 2 pair és 2 köv. kamarai követből álló biztosságot fog szerkeszteni mind azon személyek nyilatkozási, tanutételei, vallomási 's a' t. egybegyűjtésire, kik Algier közelebről ismerik, 's ezt azután e' tartományba költözteti, hogy mindent az ottani elégtelenek panaszival egybe vessenek, azok orvoslására egy lehető képviselő igazgatási tervet készítsenek — 's ezt majdan az egybegyűlendő kamara elibe terjesszék.

A' királyné jul. 2ikán Brüsszelbe utazott, hogy leánya (Belgium királynéja) szülésén jelen lehessen. — Noha Soult marsal fürdőbe utazta miatt Sebastiani kezire kénytelen hagyni portefeuille-tideiglen, igazgatása titkait mindazáltal még se bizza helytartójára, hanem minden fontosb tárgybeli irományokat postán magának megküldetni kíván elintézés végett, így Sebastiani csak a' mindennapi levelezést irandja alá. — Rigny (tengerügyi minister) új parancs által sürgeti több most munkában levő (15) hajónak a' révpárti gyárokból mennél előbbi teljes elkészülését, hogy a' július fogtyi emléknepokon tengerre bocsáttathassanak. — A' Gazette szerint a-

zon buzongás, mellyet a' britt gyarmatokban a' rabszolgaság megszüntetés híre okoz, hollandi Gujanára is elszivárgott, úgy hogy Surinamban zendülés ütött ki két fiatal ember fősege alatt, kiket a' hollandi törvények szerint elevenül égettek meg.

OLASZORSZÁG.

A' journal des Débats a' piemonti dolgok-ról többek közt ezt írja: Egy idő óta jelenték a' hirlapok, hogy a' nemzeti kormány egy összeesküvést fedezett föl, 's több személyt fogatott el, de mindedig semmi különös részletiről semmi névről sem értesített; az üldözést azonban mindegyre folytatá. Egyszerre minden megelőző felvilágosítás nélkül azt halljuk, hogy 10 személy halálra ítéltetett 's agyon lövetett! — Genuai levelek szerint ott mindegyre szaporodik a' fogdozás. Többek közt raboskodik Durazzo és Spinola, mind a' kettő doge-i ivadék, 's mivel Durazzo fegyveres őrt nem akart kocsi-jában megszenvedni, lánczón vitetett keresztül a' városon. Spinola 70 esztendő 's tudom. levelezője Cuviernek. Jun. 20kán Damaso Paretot Byron fordítóját fogák el 's Balbi gróft 's a' két testvér Mari marquist. E' három is doge-nemzetségi származék. Ruffini jeles tudós orvos fogvájóval nyitván fel nyakerét, ölte magát meg.

SPANYOLORSZÁG.

A' madr. udv. ujság jun. 20ikán egy kir. parancsolatot közöl, mellyben a' hódolati nap emlékezetére a' szárazföldi 's tengeri had számára különös rend alapítatik, melly egy kék szalagon függő keresztből áll, 's a' legidősb infans 's trónörökös hgasszonytól Maria-Izabella-Luiza-rend nevet kapott. Minden gyalog 's lovas osztályból 96 vitéz részesül díszjelében. — Most már nem félhetni, hogy Spanyolország önkényleg pártolja d. Miguel ügyét, mivel e' beavatkozás d. Carlos pártja reményit táplálná, az üdülő statushitelt megrendítené 's a' spanyol király egy két udvar sympathiáján kívül nehezen tarthatna tettlegi segédére számot valamelly külső cabinetnek.

A' Temps jun. 24iki madridi hír szerint azt beszéli, hogy a' toledoi érsek Santanderbe száműzetett, mivel a' hódolati eskü-nél az előlülést felvállalni nem akará 's helyét az indiai patriarcha által kelle kipótol-

ni. Itt kering a' nápolyi király protestatioja a' donna Maria Izabellának teendő (már le is tett) hűségeskü ellen. Említi abban 2ik Ferdinand nápolyi király az 1713iki törvényt mint Európa fő hatalmasságitól elismért 's biztosított trón-öröklési rendet azt állítván, hogy ha ezen törvény felbontatik, akkor minden az európai fejedelmektől az ő különféle birtokaik közötti egyensúly megállapítására elkövetett iparkodások megsemmisülnek 's a' vérengző trón-öröklési háboru megújításától méltán félhetni. Ennél fogvást a' nápolyi király ellenmond az 1830 marcz. 29iki pragmatica sanctionak 's mind azon tettek v. téteményeknek, mellyek az imént említett elveket (principiumokat) mint eddigi alapját a' Bourbon ház fénye 's hatalmának, megmástitani v. rendíteni képesek volnának. E' protestatio kelt Nápolyban 1833 maj. 18ikén azon, végire tűzött kir. parancsolattal, hogy ez minden udvarral közöltessék 's hiteles párja mind a' kegyelem 's igazság ministere mind szinte a' ministerségi tanács előlölője iromány-táraiba iktattassék.

Madridban mindegyre folynak az örömmünneplések, semmi zendítő szót csak a' gyakor „éljen a' Király, éljen a' trónörökös hercegasszony! éljen Zea! (minister) kiáltozást hallhatni. De a' rendügyelő tisztség szeme 's füle mindenkor részen áll. Az apostoli (Carlos) párt is esendeleg, mert a' kormány vett hírei szerint Barcelona, Valencia, Pampeluna 's Ciudad-Rodrigoban is minden legnagyobb renddel ment véghez. A' politikát most szegre akaszták örömmükben főkép a' Madritiak, hol 22kén volt a' bikaküzdés 40 ezer szemlélő előtt. 4 küzdő (taureador) közül kettő kapott könnyű sebet. 25kén a' katonaság hadi fordulatokat fejtegetett.

PORTUGÁLIA.

Következők az angol Couriernak újabb hírei az említett expeditióról: Dom Pedro, többszöri tanakodás után ministereivel 's generálaival elvégzé, hogy mintegy 3—4000 embert őt, a' Douroban fekvő, gőzhajón Lissabon alá küld. Rosz idő késlelteté néhánny nappal az elindulást, míg végre jun. 2like reggelén felvonattak a' horgonyok 's a' nevezett szállító gőzhajók flottástul, mellyet most chevalier de Ponzá (Napier kapitánynak fölvelt neve) vezérel, eleredtek.

Az expeditiót, — t. i. a' kiszállandó sereget, — terceirai herceg (gróf Villaflor) vezérlendi, vele megy Fayal herceg (marquis Palmella) teljes fölhatalmaztatással 's egy sajtóval, hogy hirdetvényeket nyomathasson. — Eleinte nagyobb számú sereget akartak küldeni, de Lissabonból olly kedvező hírek jöttek, mellyek elhítték d. Pedroval, hogy a' lissaboni tengeri 's szárazföldi erőtől semmi vagy csak igen csekély ellenállást várhatni. E' pillanatban tehát a' vívott felek sorsa már el van dölve tán, 's lissaboni privát levelek szerint dom Pedro részére minden jót reménylhetni. Ha azonban az expeditió, minden remény ellenére, d. Miguel flottája 's seregei résziről kemény ellenállást fogna találni, annak vezerei sokkal vigyázóbbak, hogysem azt vakmerően kockáztassák, 's ezen esetben az expeditió más felé fog fordulni; hova? ez még titok. — Oportóban legkisebb aggodalom sincs az őrizet olly tetemes részének eltávozta miatt, sőt inkább a' kifejedés közeledtével még inkább nő a' buzgalom mindent elkövetni a' constitutionalis ügy mellett, mellyért Oporto már annyit áldozott. Gróf Villaflor alatt general Brito is vezérkedik 's a' derék Schwalbach (brigadegeneral) is vele van. Saldanha helyébe, ki mint láttuk a' pedroi had fővezérségében Solignac-ot váltotta fel, general Stubbs neveztetett a' st.-joao 's posteileiroi táborhelyek parancsnokává. (Saldanha 's Stubbs democraták, 's dom Pedro nem akará őket eleinte tanácsába fölvenni; később azonban hihetőleg nagyobb popularitas végett elfogadá őket 's ez volt oka, hogy marquis Palmella, a' portugáli liberalis aristocratának képviselője, lemondott. Most mint látjuk a' constitutionalismus felállításában mind a' két fél egyesülden dolgozik, amazok mint katonák, ez mint minister). — Adm. Sartorius, kinek helyét dom Pedro flottájánál Napier foglalá el, egy angol kereskedő hajón Brest-be (Franciaország) érkezett. —

A' Times oportoi jun. 15iki hír szerint azt írja, hogy az indulandó expeditiót egészen politikainak tekinthetni, mivel egyedüli célja biztosulni az iránt: ha a' déli tartományok hajlanak e az ifju királynét 's constitutiót pártolni? Volt ugyan javaslat

mind politikai mind katonai próbát tenni Lissabonnal; de Pedro tanácsnoki ezt nem fogadják el, mint azt sem, hogy elhatározó ütközetre bocsáttassék az úgy Porto mellett 's így e' város egy ideig ostromállapotban marad még. — A' Courier jun. 29-éről illy levélkivonatot közöl Portoról: Ámbár ezelőtt szerzte hemzsegett itt a' sok eb az utczákon, de mióta az élelem száke beállott, alig láthatni kutyát főképp közel a' táborhoz. Ugyan is a' Francziák 's Belgák, minekutána minden egyéb állathusból kifogytak, eb- és macskahusra szánták el magokat 's így mivel az éhség legjobb szakács, minden kézre keríthetett kutyát 's macskát fölemésztek. — Lissabonban a' choiera 9 ezret sodrott el.

Jun. 25-iki portoi hírek szerint Algarbia felé vitorláz a' pedroi expeditio 3500 szárazföldi néppel azon reményben, hogy a' kiszállása helyére sereglendő portugál és spanyol elégületlenek hozzá csatlakozván 7 ezer főnyi táborra szaporodik, 's így Alenteio tartományba nyomulván d. Mariát kikiáltja. — Napier kapitány mint Pedro hajóserégeinek parancsnoka admiral-czímet nyert Carlos de Poncea név mellett. — Santarem visconte a' külföldi Consulokkal tudatá, hogy míg ezen harez tart, semmi hajónak sem lesz szabad éjjel e' révpartra kikötőleg beszállani, mivel a' Portóban levő idegenek e' körülményt gyakran a' zendítő párt gyámolítására fordíthatnák. — San Lorenzo grófnak Eden kapitány ellen támasztott azon panaszára, hogy a' neutralitas ellenére hadinép és szerek szállítatnak angol lobogó alatt Portóba, ez azt válaszolá, hogy neki semmi köze 's felügyelése a' gőzhajókra, mindazáltal ezentul az angol szinek kitüzését az említett szerek kiszállításánál gátolni fogja.

A' Globe jun. 1s-őjen Bourmont Londonba érkezteről beszél azon határozattal, hogy innen haladék nélkül számos (20) tiszt kíséretében Portugáliába menjen Miguel sergei fővezerségét átvállalni. Beszéli azt is, hogy Bourmont többször értekezett itt l. Beresforddal, kinek számos katonai 's politikai összeköttetéseit ismérjük Portugáliával. — Talavera-lineahajó Chetham kapitánykodása alatt egyenesen Portóba vitorlázott a' Nautilus angol hajóval történt bánásmód miatt elégtételt kérni.

A' katona-fogadásokat mindegyre buzgósággal folytatják dom Pedro részére Franciaországban. Még egy része a' lengyel 's olasz kibujdosoknak is szolgálatra határozta magát a' constitutionalis ügy mellett. A' Globe szerint d. Miguel pártja most közép-pontja lesz az europai absolutismusnak, ugyan is d. Carlos odagyűjti a' spanyol Carlosistákat, Bourmont kétségkívül a' francia Carlisistákat, 's az angol toryk áldva terjengetik kezeiket e' szép szövetségre. — Beszéli hogy a' migueli hajóosztályból egy hajó (Cybele) a' Tajot elhagyta d. Pedro ellen munkálkodandó szándékkal 's ezt a' többi hajó is követendi nem sokára, 's míg az egész flotta vitorlát nem ereszt, addig az ostromsereg sem tesz legkisebb mozdulatot Porto ellen. — Napier kapitány mondják azt nyilatkoztatá, hogy egy hónap alatt vagy halva vagy Lissabonban akar lenni. Parancsnoksága első napján egy nagy hajón azonnal egy miguel-párti batteriával (álgyu-teleppel) akara szembe szállani 's azt elnémítani, de első rendelés meggátlá e' merész szándékban. — Miguel kormánya 60 ezer font sterl. küldte angol agenseihez, mint mondják, hadiszervásárlásra. — A' Times szerint a' Miguel-párti katonák folyvást szökdösnek d. Pedro felére 's néha töltött fegyverestül 's minden máhástul. Egy gyors vitorlázó schooner szállítja mindegyre a' Tajoról 's környékéről jövő számos szökevényt a' pedristákhoz. — A' szerencsétlen portoi ostromalatti népesség számára a' londoni biztosság 500 font st. küldött segedelmül 's inség-nyhítésül.

G Ö R Ö G O R S Z Á G .

Patrasi levelek szerint maj. 20-ról három bajor gyalogszázad Zeituni-ba küldetett Mis-solonghi-ból, hogy a' többi oda rendelt sereggel Otto király nevében e' város birtokába lépjen 's Tassil-Bussi ozmán pártütőt semmisítse meg, ki szövetkezve néhány csoport rumeliai kalóz 's meg nem hódolt palikárral, Attika lakosi nyugalma zavará. Későbbi zantei levelek szerint jun. 16-ról Lepantobul jöttek beszélük, hogy a' görög sereg a' pártütőket Zeituni-ból erőszakkal kizaklatván Görögország határin tul üzte, 's ekkor foglalá el Artát 's e' környéki falukat Tassil-Bussi a' szerencsétlen lakosokon a' legiszonyúbb kegyetlenséget és zsarlást kö-

vetvén. Ugyanis 1200 zshiványival maj. 25ke reggelén ide berohanván e' várost 4 nap 's 3 éjjel dulá zsákmányozá, ez idő alatt minden baromiságra vetemülvén, mire csak bujasági 's rablási vágy böszíthet. Első házbeli asszony-ságok borzasztóan kinoztattak, forró olajjal öntöztettek, izzó vassal sütögettettek rejtett pénzök kivallása végett 's a' t.

Anconai 's Corfui hírek szerint is (Junius 21ről) megvalósulnak az artai szomorú hírek. Az angol Consult 's görög püspököt kezesül hurczolák el a' latrok hegyemenedékeikbe. További sorsukról még eddig semmi bizonyos. Szívszaggató látványt tüntet Arta elő. Az új Görögország határinak elintézésire küldött biztosakkal is igen gonoszul bán-tak. A' kormány megtudván ezt, azonnal egy görög-bajor osztályt küldé legszorosb pa-rancsal határörzendőleg. — A' Pietro bei (a' majnai) név alatt isméretes Mauromichali hódolat-eskét Otto király iránti hívségre a' naupliai metropolita előtt letevő, melly példára számos jeles személy sietett e' köteles tar-tozást teljesíteni.

Otto király, bajor koronaörökös testvérestül maj. 21kén Korinthba utazott Hermione 's Trözene romjait meglátogatni. 's onnan Megarán által Athenébe az építetésben levő palotát 's egyéb nyilvános épületeket, az e' classicus földön találkozó régiségeket, 's innen Merkur gözhajón Miaulis admiral alatt az archipelagusi szigeteket megszemlélni. — Ittis dühödött a' náthahurut olly gyorsasággal elhatalmazva, hogy még a' törvény-székek szokott folyamatját is elakasztá 's halálos is volt néha. Ide járult még a' gyakor földrengés is.

TÖRÖKORSZÁG.

Junius 4kén örvendetes nap vala Szerbia lakosinak, Milos hg. t. i. ez nap hirdetteté ki azon olly régtől várt kedves hirt, hogy végre elhatározá a' porta visszaadni Szerbiának azon 6 kerületet, mellyet tőle még 1813ban elszakasztott. E' hirt a' városokba 's helységekbe sebes kurírok vitték, 's meg-

érkeztével mindenütt puskáztak, harangoz-tak 's hálálkodva imádkoztak.

Konstantinápolyból jun. 25ig vett hírek szerint, Ibrahimnak Koniehből haza térő se-regei ugyan mult hónap 16ikán a' Tauruson már jobbára mind áltkeltek, sőt előcsapatjai már Adana és Tarsusba is megérkeztek. Maga Ibrahim 13kán hagyta el Konieht; 's míg a' porta által oda kinevezett új hely-tartó Hadsi-Ali-basa megérkezik, hivatalát ideiglen Hadsi-Molla viszi. 13kán a' nagy ur eddigi lakását a' nyárral változtatá fel Beg-lerbeibe (az asiai parton); ugyanez napon a' bajor korona-herczeg, ki most Konstantiná-polyban mulatoz, szemlét tartott az orosz seregeken, homnan visszatértek or báró Stür-mer ausztriai rendkívüli követ, ő magasságát pompás ebéddel tisztelte meg, mellyre a' török ministerek 's főméltóságok 's minden a' portánál tartózkodó külföldi követek 's ügyvi-selők hivatalosak valának. 21kén a' korona herczeget maga hivatá meg a' Szultán audien-tiára, 's még eddig a' portánál nem látott pompával, 's mint fejedelmet állva fogadta, különös sajnálkozását fejezvé ki, hogy fővá-rosát olly hamar elhagyja 's emlékül arcz-kepe másával ajándékozta meg 's megmuto-gattatni parancsolta minden kincseit, palotáit a' város nevezetességeit, ritkaságit sőt a' Serais kertjét is, hova tudjuk eddigelé igen ritka idegennek engedtetett a' bemenetel, minthogy a' kéj-szépek ablakai's ajtai odaszol-gálnak. Audientia közben a' herczeg kísé-retében többek közt volt báró Orczy huszár kapitány is. Igen érzékenyül fejezte ki ma-gát a' Szultán ausztriai császár Ő Felsége iránt, kihez viseltető igen nagy tisztelete, ugy mond, egyedül elég vala, hogy annak fenséges rokonát a' legdiszesb megkülönböz-tetéssel fogadja.

Legújabb: Lissabonba érkezett tele-graphi hír szerint Napier kapit. (don Carlos de Ponza) expedíciója Portobul jun. 21kén tea-gerre kelvén, Lagos-uál Algarbiában ki-szállott. —

A' gabona pesti piaczi ára június 16ikán 1833:				Pénzkelet:			
poz. m. val. gar.	legjobb	közép	csakély	poz. m. val. gar.	legjobb	közép	csakély
Tisztabuza	146 $\frac{1}{2}$	133 $\frac{1}{2}$	120	Zab	43 $\frac{1}{2}$	42	40
Kétszeres	—	—	80	Köles	—	—	—
Rozs	64	60	56 $\frac{1}{2}$	Köleskása	—	—	—
Arpa	56 $\frac{1}{2}$	55 $\frac{1}{2}$	53 $\frac{1}{2}$	Kukoricsa	62 $\frac{1}{2}$	60	54 $\frac{1}{2}$

Bécs június 15-én középár pénzben	
Status 5 pC. kötel.	95 $\frac{1}{2}$
— 4 pC.	86
— 1820ki köles.	—
— 1821ki —	133 $\frac{1}{2}$
Bécs 2 $\frac{1}{2}$ pC. bankok.	54 $\frac{1}{2}$
Kam. 2 $\frac{1}{2}$ pC. kötel.	—
Bankrészvény	—
Cs. arany pC. azio	3

Szerkesztő: Helmeccy. Nyomatatja Landerer.